

Reportage

Jack van der Leden

'Het kunstenaarsbestaan is echt zwaar'

Interview met Tessa Posthuma de Boer, fotograaf

Eigenlijk wilde ze autonoom kunstenaar worden, vertelt fotograaf Tessa Posthuma de Boer. Maar het liep anders. Na haar afstuderen aan de Rietveld Academie in Amsterdam viel ze in een zwart gat. Ze wist simpelweg niet hoe en wat en verdiende de kost met een baantje in een kroeg. Toch vond ze haar weg.

De situatie veranderde toen een oud-docent van de academie die verbonden was aan het vakblad *Reclameweek* haar een opdracht voor portretfotografie gaf. Voor ze het wist was ze huisfotograaf van het blad. 'De opdrachten bleven daarna binnenstromen. Eigenlijk was het niet mijn ding, tegelijkertijd vond ik het machtig interessant. Ik had nu immers een riant inkomen uit fotografie en kon m'n baantje in de kroeg opzeggen.' Het populaire reclame-tijdschrift leverde haar veel nieuwe, goedbetaalde opdrachten op. 'Vergeet niet: dat waren de jaren negentig, de economie zat toen echt in een soort van megapieken.' Zo ook haar loopbaan. Ze kocht een huis, een auto. Ze verdiende zo goed dat ze een net verkregen startstipendium moest terugbetalen.

Aan haar succes hing helaas ook een prijskaartje. 'Binnen een paar jaar zat ik volledig klem in de opdrachten. Ik werkte inmiddels ook voor landelijke dagbladen, was een soort van *booming* persfotograaf geworden, en werkte mezelf volledig over de kop.' Aan autonome kunst kwam ze niet meer toe. Een stap terugnemen vond ze lastig. 'Ik verdiende lekker, had ondertussen een bepaalde levensstandaard die me beviel, maar in de jaren daarna werd ik steeds ongelukkiger.' In 2015 viel het doek. Ze kreeg een zware burn-out. Haar plezier in het werk was verdwenen. 'Na een jaar besloot ik iets in sturen voor de Zilveren Camera, maar het lukte me niet een artistieke foto te kiezen waar ik trots op was. Dat vond ik heel erg.'

Doorbraak

Om de verloren liefde voor fotografie terug te vinden, besloot ze op een goed moment een jaar lang dagelijks een foto te maken, het maakte niet uit waarvan, en die op Facebook te plaatsen. Daarmee verkreeg ze steeds meer publiek én waardering voor haar werk. Het bleek een kantelpunt, ook op artistiek gebied. Fotograferen voor kranten deed ze niet langer. Digitalisering en internet hadden de opdrachtenmarkt sowieso volledig uitgehold, legt ze uit, en bedrijfsbudgetten voor beeld waren dramatisch geslonken. Er volgden een paar magere jaren. Ze ging kleiner wonen en kocht een kleinere auto. Langzaamaan kreeg ze weer lol in fotograferen, niet in opdracht maar autonoom. Via een galerie werd er soms een werk van haar verkocht. Ter aanvulling op haar inkomen begon ze met lesgeven, bijvoorbeeld op Buitenkunst, een programma van workshops in de kunsten, waaronder fotografie. 'Mijn zomerbaantje, ook dit jaar weer.' Via haar website biedt ze masterclasses aan. 'Ik scharrel sindsdien mijn kostje op allerlei manieren bij elkaar.'

Catawiki, de online veilingssite voor kunstwerken of bijzondere objecten, leverde haar een doorbraak. Een vriend wees haar op de potentie ervan. 'Laat ik het dan maar eens proberen, dacht ik, en ja hoor, dat ging al snel heel erg goed, alles wat ik er aanbood werd verkocht.'

Tessa Posthuma de Boer in haar studio. Fotografie: Jack van der Leden

Inmiddels is het platform haar grootste inkomstenbron. Veelgevraagd zijn haar stilleven. 'Ik noem het maar: kunst voor de markt.' Artistiek vindt ze het niet heel interessant, maar dat is voor haar momenteel minder belangrijk. 'Ik kan ervan leven én ik vind het heel zen om te doen.' Het platform bevordert bovendien de verkoop van haar overige werk via haar eigen website, zoals foto's van bloemen en, wat ze noemt 'het absurde en het humoristische, licht schrijnende'.

'Het kunstenaarsbestaan is echt zwaar', legt ze uit. De kosten liegen er niet om, denk aan huisvesting of exposities. 'Als ik werk wil laten zien, dan wil ik er een mooie lijst omheen. Dat kost zo duizenden euro's. En dan is er nog het risico dat ik niets verkoop.' Werkbeurzen en subsidies zijn lastig te verkrijgen, weet ze uit ervaring. Door haar reputatie als portretfotograaf voelt ze zich door fondsen niet altijd serieus genomen als maker van vrij werk. Schertsend: 'Wat dat betreft had ik destijds beter in die kroeg kunnen blijven werken en me als vrij kunstenaar ontwikkelen, niet als portretfotograaf.'

De opbrengst uit verkoop via de galleries noemt ze 'vakantiegeld'. De prijzen liggen met gemiddeld 2500 euro weliswaar relatief hoog, maar ze ontvangt bij verkoop, gemiddeld één per maand, slechts de helft ervan. Via Catawiki verkoopt ze gemiddeld acht werken per week van 100 tot 400 euro per stuk. Ongeveer één keer per week maakt ze nog foto's in opdracht, ter aanvulling op haar inkomen, maar alleen als het gaat om een bijzondere foto, een aardige opdrachtgever of gewoon een leuk project. Aan minstens twee van deze voorwaarden moet zijn voldaan, vertelt ze. 'Maar ik ben vooral heel blij dat nu eindelijk alles wat ik doe kunst is of in dienst van kunst staat'. Haar woning en atelier kosten maandelijks 2500 euro. 'Als ik al iets onderhoud, investeer ik dat in camera's.' Ongeveer 150 euro zet ze maandelijks opzij voor haar pensioen. 'Geen vetpot, maar mijn huis is eigendom, daarmee heb ik mazzel.' •

posthumadeboer.com

Jack van der Leden
is redacteur van *Boekman*.
Fotografie: Jamaine Festen